

หนี้ต่างประเทศของไทย ณ สิ้นปี 2558

ทิมสถิติฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ ฝ่ายสถิติและข้อสนเทศ

1. ภาพรวมหนี้ต่างประเทศของไทย

เสถียรภาพด้านหนี้ต่างประเทศของไทยในปี 2558 โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น โดยเครื่องชี้ความสามารถในการชำระหนี้และด้านสภาพคล่องส่วนใหญ่ดีขึ้น และดีกว่าค่ามาตรฐานมาก (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เครื่องชี้ความเสี่ยงด้านหนี้ต่างประเทศของไทย

	เกณฑ์	2553	2554	2555	2556	2557	2558
เครื่องชี้ด้านความสามารถในการชำระหนี้							
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ^{1/} (ร้อยละ)	48-80	32.9	31.5	35.3	35.8	34.8	32.3
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อมูลค่าส่งออกและบริการ	132-220	48.7	46.3	50.8	51.2	49.9	46.4
สัดส่วนภาระหนี้ต่างประเทศต่อมูลค่าส่งออกและบริการ ^{2/} (ร้อยละ)	<20	4.7	3.4	4.2	4.0	4.9	6.3
เครื่องชี้ด้านสภาพคล่อง							
เงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ระยะสั้นตามอายุคงเหลือ ^{3/} (ร้อยละ)	>100	303.9	324.3	280.4	236.8	229.2	255.2
สัดส่วนหนี้ระยะสั้นตามอายุสัญญาต่อหนี้ต่างประเทศทั้งหมด (ร้อยละ)	n.a.	50.4	45.3	44.5	43.6	40.2	40.0

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นปี 2558 อยู่ที่ 131.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อน 10.3 พันล้านดอลลาร์ เป็นผลจากนักลงทุนต่างชาติลดการถือครองทั้งพันธบัตรระยะสั้นและระยะยาวจำนวน 5.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากความกังวลเกี่ยวกับการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของจีน แนวโน้มการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐ รวมถึงเศรษฐกิจไทยที่ยังฟื้นตัวช้า ทำให้นักลงทุนต่างชาติปรับลดการถือครองสินทรัพย์ในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่รวมทั้งไทยด้วย นอกจากนี้ภาคธุรกิจรับฝากเงิน

¹ หนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Debt/GDP) เป็นตัววัดหนี้ต่างประเทศเทียบกับขนาดเศรษฐกิจ ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวของไทยเคยสูงสุดในปี 2541 ที่ร้อยละ 93.6

² ภาระหนี้ต่างประเทศต่อรายได้ (Debt Service Ratio) คำนวณจากภาระการชำระหนี้ต่างประเทศ (เงินต้นหนี้ระยะยาวและดอกเบี้ยทั้งระยะสั้นและระยะยาว) เทียบกับรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการ เพื่อสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานของธนาคารโลกกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 20 ทั้งนี้ สัดส่วนดังกล่าวของไทยเคยสูงกว่าร้อยละ 20 ในปี 2541

³ สัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ระยะสั้นตามอายุคงเหลือ (Reserve/Short-term Debt by Remaining Maturity) เป็นเครื่องชี้วัดความเพียงพอของทุนสำรองในการชำระหนี้ที่จะครบอายุภายใน 1 ปี โดยเกณฑ์มาตรฐานของธนาคารโลกกำหนดว่าไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 100 หรือ 1 เท่า ทั้งนี้ สัดส่วนดังกล่าวของไทยเคยอยู่ในระดับต่ำถึง 1.2 เท่า ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2542

มีการชำระคืนหนี้เงินกู้ระยะยาวโดยเฉพาะในช่วงปลายปี รวมถึงการชำระสินเชื่อการค้าของธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน

2. โครงสร้างหนี้ต่างประเทศ และการเปลี่ยนแปลงในปี 2558

ตารางที่ 2 การเปลี่ยนแปลงยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ
จำแนกตามภาคเศรษฐกิจและอายุหนี้ (original term)

(หน่วย: พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	ยอดคงค้าง		เพิ่ม/ลด (+/-)
	2557	2558	
รัฐบาล	22.1	18.8	-3.3
ระยะสั้น	0	0.1	0.1
ระยะยาว	22.1	18.7	-3.4
ธนาคารแห่งประเทศไทย	3.2	1.8	-1.4
ระยะสั้น	0.9	0.3	-0.6
ระยะยาว	2.3	1.5	-0.8
สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน	34.9	31.3	-3.6
ระยะสั้น	19.9	18.5	-1.4
ระยะยาว	15.0	12.8	-2.2
สถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน*	15.6	15.5	-0.1
ระยะสั้น	2.7	2.3	-0.4
ระยะยาว	12.9	13.2	0.3
ธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน**	65.8	64.1	-1.8
ระยะสั้น	33.4	31.4	-2.0
ระยะยาว	32.4	32.7	0.3
รวม	141.7	131.4	-10.3
ระยะสั้น	56.9	52.6	-4.4
ระยะยาว	84.8	78.8	-5.9

* รวมบริษัทโฮลดิ้ง

** รวมครัวเรือนและองค์กรไม่แสวงหากำไร

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ลดการถือครองตราสารหนี้เงินบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพันธบัตรระยะยาว

สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน มีหนี้ต่างประเทศ ลดลงจากปีก่อน 3.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่มาจากธนาคารพาณิชย์มีการชำระคืนเงินกู้ระยะยาวในช่วงครึ่งปีหลังจำนวนมาก ส่งผลให้สัดส่วนยอดคงค้างหนี้ระยะสั้นและระยะยาวเปลี่ยนแปลงจากร้อยละ 57 : 43 เป็นร้อยละ 59 : 41

สถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน มีหนี้ต่างประเทศคงค้างรวม 15.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อน 0.1 พันล้านดอลลาร์ เป็นหนี้ระยะสั้นร้อยละ 15 และระยะยาวร้อยละ 85

หนี้ต่างประเทศของไทย ณ สิ้นปี 2558

ประกอบด้วยหนี้ระยะสั้นและหนี้ระยะยาวจำนวน 52.6 และ 78.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ.ตามลำดับ โดยสัดส่วนหนี้ระยะสั้นต่อหนี้ต่างประเทศรวมอยู่ที่ร้อยละ 40 ทั้งนี้เป็นหนี้สกุลเงินตราต่างประเทศร้อยละ 74 และสกุลเงินบาท⁴ ร้อยละ 26 ลดจากร้อยละ 29 ณ สิ้นปีก่อน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากนักลงทุนต่างชาติลดการถือครองตราสารหนี้เงินบาทของรัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทย

หนี้ต่างประเทศจำแนกตามภาคเศรษฐกิจ

ภาคธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินยังคงมีหนี้ต่างประเทศสูงสุด มูลค่า 64.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นร้อยละ 49 ของหนี้ต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน รัฐบาล สถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน และธนาคารแห่งประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 24 14 12 และ 1 ตามลำดับ รายละเอียดดังนี้

หนี้ต่างประเทศของรัฐบาลและธนาคาร

แห่งประเทศไทย ลดลงจากปีก่อน 3.3 และ 1.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ.ตามลำดับ มาจากต่างชาติ

⁴ หนี้ต่างประเทศสกุลบาทโดยส่วนใหญ่ประกอบด้วยพันธบัตรที่ออกโดยรัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยที่นักลงทุนต่างชาติถือครอง เงินกู้ของธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคาร รวมทั้งเงินรับฝากในบัญชี NRB

ธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน (รวมรัฐวิสาหกิจ คริวเรือ และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร) มีหนี้ต่างประเทศคงค้างรวม 64.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อน 1.8 พันล้านดอลลาร์ ที่สำคัญเป็นการลดลงของสินเชื่อการค้า และการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ครบกำหนด โดยรายใหญ่ ได้แก่ ธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำมันปิโตรเลียม ธุรกิจให้คำปรึกษาและบริการ และธุรกิจโรงพยาบาล ทั้งนี้เป็นหนี้ที่มีกับธุรกิจในเครือ มีจำนวนทั้งสิ้น 15.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 24 โดยส่วนใหญ่เงินกู้และสินเชื่อการค้า

3. หนี้ต่างประเทศจำแนกตามประเภทธุรกรรม

หนี้ประเภทเงินกู้ (loan) มีสัดส่วนสูงสุดร้อยละ 56 รองลงมาเป็น ตราสารหนี้ สินเชื่อการค้า และหนี้อื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 18 21 และ 5 ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

รัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทย ก่อหนี้ต่างประเทศผ่านการออกตราสารหนี้เป็นหลัก จำนวน 17 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 83 ของยอดคงค้างรวม 20.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. (ตารางที่ 3)

สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน มีหนี้ต่างประเทศประเภทเงินกู้เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 26.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 85 ของยอดคงค้างรวม 31.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และเป็นภาคเศรษฐกิจเดียวที่มีหนี้เงินกู้ต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นระยะสั้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59 ของยอดคงค้างรวม

สถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน ก่อหนี้ต่างประเทศผ่านเงินกู้และการออกตราสารหนี้ จำนวน 11.3 และ 4.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือร้อยละ 73 และ 27 ของยอดคงค้างรวม 15.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน มีหนี้ต่างประเทศในรูปแบบเงินกู้สูงที่สุด รองลงมาคือ สินเชื่อการค้า และการออกตราสารหนี้ จำนวน 33.9 23.5 และ 6.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53 37 และ 10 ตามลำดับ ของยอดคงค้างรวม 64.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ตารางที่ 3 หนี้ต่างประเทศจำแนกตามประเภทธุรกรรม อายุหนี้ และภาคเศรษฐกิจ ณ สิ้นปี 2558

(หน่วย: พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	รัฐบาล และรพท.	สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน	สถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน	ธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน	รวม
เงินกู้	2.3	26.5	11.3	33.9	73.9
ระยะสั้น	-	14.0	2.0	7.7	23.7
ระยะยาว	2.3	12.5	9.3	26.2	50.2
ตราสารหนี้	17.0	0.3	4.1	6.6	28.0
ระยะสั้น	0.4	-	0.3	1.1	1.7
ระยะยาว	16.6	0.3	3.9	5.5	26.2
สินเชื่อการค้า	-	-	-	23.5	23.5
ระยะสั้น	-	-	-	22.5	22.5
ระยะยาว	-	-	-	1.0	1.0
อื่นๆ	1.3	4.5	0.0	0.1	6.0
ระยะสั้น	-	4.5	0.0	0.1	4.7
ระยะยาว	1.3	-	-	-	1.3
รวม	20.6	31.3	15.5	64.1	131.4

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การจัดทำและเผยแพร่สถิติหนี้ต่างประเทศของไทย

นิยามและความสำคัญ

สถิติหนี้ต่างประเทศ (External Debt Statistics) คือ ข้อมูลที่วัดขนาดการก่อหนี้ของประเทศอันเป็นผลจากที่ภาครัฐและเอกชนในประเทศได้กู้ยืมจากผู้มีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ โดยมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการชำระคืน เนื่องจากหนี้ต่างประเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ ซึ่งหากเกิดความผันผวนที่รุนแรง ไม่เพียงแต่จะมีผลกดดันต่ออัตราแลกเปลี่ยน แต่ยังส่งผลกระทบต่อส่วนต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจและการเงิน ดังนั้น ข้อมูลหนี้ต่างประเทศจึงมีความสำคัญต่อการติดตามวิเคราะห์และดำเนินนโยบายดูแลรักษาเสถียรภาพด้านต่างประเทศ นอกจากนี้ การเผยแพร่สถิติหนี้ต่างประเทศสู่สาธารณชนเป็นการเพิ่มความโปร่งใสในเชิงข้อมูล ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการเข้าถึงตลาดทุนระหว่างประเทศ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการและการวิเคราะห์วิจัยต่างๆ

มาตรฐานการจัดทำสถิติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำและเผยแพร่สถิติหนี้ต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ยึดหลักตามแนวทางปฏิบัติสากลตามคู่มือ External Debt Statistics: Guide for compilers and users (2013 EDS Guide) และ Balance of Payments and International Investment Position Manual (BPM6) ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อให้สอดคล้องกับการเผยแพร่ข้อมูลเศรษฐกิจและการเงินตามมาตรฐานระดับสูง (Special Data Dissemination Standard : SDDS) ของ IMF ที่ประเทศไทยได้ประกาศเข้าร่วมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539

กฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งช่วยสนับสนุนการจัดทำข้อมูลหนี้ต่างประเทศ ประกอบด้วย

1) พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มีระเบียบเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลช่วยให้มีข้อมูลหนี้ต่างประเทศที่จัดเก็บจากระบบการรายงานธุรกรรมระหว่างประเทศผ่านธนาคารพาณิชย์ (International Transaction Reporting System: ITRS)

2) พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 มาตรา 10 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ให้อำนาจ ธปท. ในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำข้อมูลดุลการชำระเงิน ฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งรวมข้อมูลหนี้ต่างประเทศ และข้อมูลปริมาณเงิน

เนื้อหาและรายละเอียดของข้อมูล

สถิติหนี้ต่างประเทศมีเนื้อหาและองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1) ยอดรวมหนี้ต่างประเทศ แสดง ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศรวมทุกสกุลเงิน โดยแสดงองค์ประกอบจำแนกตามภาคเศรษฐกิจของผู้กู้ อายุหนี้ ประเภทธุรกรรม และมุมมองอื่นๆ ทั้งนี้ ผลรวมของยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศในสกุลเงินต่างๆ คำนวณเทียบค่าเป็นสกุลดอลลาร์ สรอ. โดยใช้อัตราซื้อขายเฉลี่ย ณ วันสิ้นงวดในตลาดนิวยอร์ก (New York closing mid-rate exchange rate)

ภาคเศรษฐกิจในประเทศ ประกอบด้วย รัฐบาล ธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน สถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน และภาคธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน (non-banks)

อายุหนี้ จำแนกเป็น หนี้ระยะสั้นที่มีกำหนดชำระคืนในไม่เกิน 1 ปี และหนี้ระยะยาวที่มีกำหนดชำระคืนเกินกว่า 1 ปี โดยแบ่งตามอายุหนี้ตามสัญญา (original maturity) หรือ ตามระยะเวลาที่เหลือก่อนครบกำหนดชำระหนี้ (remaining maturity)

ประเภทธุรกรรม ประกอบด้วย เงินกู้ (loan) ตราสารหนี้ (debt securities) สินเชื่อการค้า (trade credit) และหนี้อื่นๆ ทั้งนี้ ธุรกรรมที่ไม่จัดว่าเป็นหนี้ ได้แก่ หนี้สินต่อผู้ถือกองทุนหน่วยลงทุน (investment fund share) ตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน (financial derivatives) ตราสารทุน (equity securities) และส่วนของผู้ถือหุ้นอื่นๆ

หนี้ต่างประเทศจำแนกตามมุมมองอื่นๆ อาทิ ประเทศเจ้าหนี้ สกุลเงิน หมวดธุรกิจ (International Standard on Industrial Classification – ISIC) และความสัมพันธ์ด้านการลงทุนที่บ่งชี้ว่าเป็นการให้กู้ยืมระหว่างบริษัทในเครือ (direct investment: inter-company lending)

2) ภาระหนี้ต่างประเทศ (Debt Service Payments) หมายถึง ภาระจ่ายคืนเงินต้นของหนี้ต่างประเทศระยะยาวและดอกเบี้ย (ทั้งระยะสั้นและระยะยาว) ที่ได้ชำระคืนไปจริงในช่วงเวลาหนึ่งๆ

3) กำหนดการชำระคืนหนี้ต่างประเทศ (Debt-Service Payment Schedule for Outstanding External Debt หรือ Amortization Due Schedule) หมายถึง ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศทุกอายุที่จะครบกำหนดการชำระคืนในแต่ละงวดถัดไปนับจากงวดล่าสุด

แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลหนี้ต่างประเทศของไทย ประมวลจากแหล่งข้อมูล 2 แบบ คือ การได้รับรายงาน (Administrative Report) และการสำรวจ^{5/} (Survey)

1) การได้รับรายงาน (Administrative Report)

ภาครัฐบาล และรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ได้รับรายงานข้อมูลจากสำนักบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง และศูนย์ข้อมูลตราสารทางการเงินแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้รับรายงานข้อมูลจากฝ่ายการชำระเงินและพันธบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย บริษัทศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด และผู้รับฝากทรัพย์สิน (Custodian)

ภาคสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจรับฝากเงิน ได้รับรายงานข้อมูลจากสถาบันการเงิน

ภาคธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคาร (non-banks) แม้ว่าข้อมูลหลักได้มาจากการสำรวจ แต่มีข้อมูลส่วนหนึ่งได้รับรายงานจากโครงการศูนย์ข้อมูลตราสารการเงินแห่งประเทศไทย (Thailand Financial Instruments Information Center –TFIIC) และจากรายงานข้อมูลการลงทุนในหลักทรัพย์ในต่างประเทศ (ระบบข้อมูล Portfolio investment Aboard – PIA)

⁵ ประเทศไทยเริ่มทำการสำรวจหนี้ต่างประเทศของธุรกิจเอกชนที่มีใช้ธนาคารเป็นครั้งแรกในปลายปี 2540 อ่านความเป็นมาและวิธีการทางสถิติตลอดจนพัฒนาการในการสำรวจ ได้ในบทความทางเว็บไซต์ของ ธปท. “[การสำรวจหนี้ต่างประเทศ Non-bank](#)” (กุมภาพันธ์ 2553) เขียนโดย สีเล็ด กุลประสิทธิ์ และภานุภัทร วงศ์รัศมี

2) การสำรวจ (Survey)

หนี้ต่างประเทศของธุรกิจเอกชนที่ไม่มีธนาคาร (non-banks) ประมวลผลจากการสำรวจ (Survey) และการประมาณการ ครอบคลุมสถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน และธุรกิจที่ไม่มีสถาบันการเงิน คร่าวเรือน และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

2.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในงวดข้อมูลของปี 2558 จำนวนประชากรของการสำรวจหนี้ต่างประเทศภาคเอกชนที่ไม่มีธนาคาร (แบบสำรวจ 42) มีจำนวนสูงสุด 8,319 รายในงวดไตรมาสสุดท้าย ธ.พ. ได้ดำเนินการสำรวจเฉพาะกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีคุ่มรวมของยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศอยู่ในช่วงร้อยละ 75 ของประชากร รวมจำนวนประมาณ 410 ราย ซึ่งจำนวนราวครึ่งหนึ่งเป็นรายใหญ่ที่ดำเนินการสำรวจทุกราย (cut-off tail) โดยใช้เกณฑ์ยอดหนี้คงค้าง 20 ล้านดอลลาร์ สรอ. ขึ้นไป และมีการสุ่ม (random sampling) จากกลุ่มที่มียอดคงค้างตั้งแต่ 3.5 และไม่เกิน 20 ล้านดอลลาร์ สรอ. จำนวน 50 รายในแต่ละไตรมาส เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลรายเล็กที่ไม่ได้ส่งสำรวจ ที่เหลือเป็นกลุ่มตัวอย่างอื่น อาทิ กลุ่มประชากรรายใหม่ ทั้งนี้ อัตราการตอบกลับแบบสำรวจของข้อมูลปี 2557 อยู่ในระดับสูงระหว่างร้อยละ 91.46 – 93.66

ตารางที่ 1 การส่งแบบสำรวจและอัตราการตอบกลับ ของงวดข้อมูลปี 2558

	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
จำนวนประชากร (ราย)	7,955	7,962	8,076	8,319
จำนวนตัวอย่างที่ส่งแบบสำรวจ (ราย)	426	419	427	410
คุ่มรวมของยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ (ร้อยละ)	75	75	75	75
จำนวนการตอบกลับแบบสำรวจ (ราย)	399	387	399	375
อัตราการตอบกลับ (ร้อยละ)	93.66	92.36	93.44	91.46

2.2) การตรวจสอบคุณภาพ

ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศที่ได้จากการตอบกลับแบบสำรวจ จะถูกตรวจสอบคุณภาพ โดยนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูล ITRS ที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการกักขังตามสูตรการคำนวณด้านล่าง หากข้อมูลไม่สอดคล้องกันก็จะสอบถามกลับไปยังผู้ที่รายงานข้อมูลธุรกรรม ITRS แล้วแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

$$\text{stock ไตรมาสก่อนหน้า} + \text{inflows} - \text{outflows} = \text{stock ไตรมาสที่สำรวจ}$$

จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบคุณภาพข้อมูล พบว่าข้อมูลระหว่าง Survey กับ ITRS ที่ใช้วิธีผัน flow มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งมีนัยว่าข้อมูลที่คำนวณได้จาก ITRS สามารถใช้เป็นตัวแทนของกลุ่มที่มีได้ส่งสำรวจ

2.3) การประมาณการ

สำหรับประชากรส่วนที่ไม่ได้ส่งแบบสำรวจ และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ตอบแบบสำรวจ จะประมาณการยอดคงค้างโดยใช้ข้อมูล ITRS ตามสูตรคำนวณดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน

2.4) การผนวกข้อมูลที่ได้จากการรายงาน

ข้อมูลนี้ต่างประเทศที่ได้จากการสำรวจด้วยแบบสำรวจ 42 ครอบคลุมหนี้ 3 ประเภท คือ เงินกู้ (loan) ตราสารหนี้ (debt securities) และหนี้อื่นๆ (other debt) แต่เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้มีการปรับข้อมูลโดย บวก สินเชื่อการค้า (trade credit) และสินเชื่อน้ำมัน (oil credit) ที่เป็นหนี้กับคู่ค้าในต่างประเทศ บวก ยอดคงค้างตราสารหนี้ที่ออกในประเทศไทยที่ถือครองโดย non-resident และ หัก การซื้อคืนพันธบัตรจาก non-resident (bonds bought back) ที่คนไทยไปออกในต่างประเทศ โดยข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากการสำรวจสินเชื่อการค้า⁶ โครงการศูนย์ข้อมูลตราสารการเงินแห่งประเทศไทย (Thailand Financial Instruments Information Center –TFIIC) และจากรายงานข้อมูลการลงทุนในหลักทรัพย์ในต่างประเทศ (ระบบข้อมูล Portfolio investment Aboard – PIA) ตามลำดับ

การเผยแพร่สถิติหนี้ต่างประเทศ

ธปท. ได้เผยแพร่สถิติหนี้ต่างประเทศสู่สาธารณชนเป็นประจำผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

1) เว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย : เนื้อหาครอบคลุมยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศจำแนกตามภาคเศรษฐกิจ อายุหนี้ ประเภทธุรกรรม การให้กู้ยืมระหว่างบริษัทในเครือ ภาระหนี้ต่างประเทศ เครื่องชี้ความสามารถในการชำระหนี้ และเครื่องชี้ด้านสภาพคล่อง เป็นข้อมูลรายไตรมาส เริ่มตั้งแต่ ไตรมาส 1 พ.ศ. 2548 ข้อมูลมีความล่าช้า (lag) 1 ไตรมาส โดยเผยแพร่ (Update) ทุกต้นไตรมาส ทั้งนี้ข้อมูลอดีต (ก่อนใช้ BPM6) มีข้อมูลรายปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 – 2553 และรายไตรมาส ตั้งแต่ ไตรมาส 1 พ.ศ.2542 – ไตรมาส 1 พ.ศ. 2554

www.bot.or.th

2) เว็บไซต์องค์การการเงินระหว่างประเทศ (IMF): เนื้อหาครอบคลุมยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ จำแนกตามภาคเศรษฐกิจ อายุหนี้ ประเภทธุรกรรม การให้กู้ยืมระหว่างบริษัทในเครือ เป็นข้อมูลรายไตรมาส เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2548 ไตรมาส 1 ข้อมูลมีความล่าช้า (lag) 1 ไตรมาส โดยเผยแพร่ (Update) ทุกไตรมาส <http://dsbb.imf.org/Pages/SDDS/ExternalDebt.aspx>

3) เว็บไซต์ธนาคารโลก: เนื้อหาครอบคลุมยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ จำแนกตามภาคเศรษฐกิจ อายุหนี้ ประเภทธุรกรรม สกุลเงิน (สกุลบาทและสกุลต่างประเทศ) การให้กู้ยืมระหว่างบริษัทในเครือ กำหนดการชำระคืนหนี้ต่างประเทศ (ทั้งเงินต้นและประมาณการภาระดอกเบี้ย) เป็นข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 ไตรมาส 4 ข้อมูลมีความล่าช้า (lag) 1 ไตรมาส โดยเผยแพร่ (Update) ทุกไตรมาส

[Quarterly External Debt Statistics \(OEDS\)](#)

4) สำหรับข้อมูลนอกเหนือจากที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของ ธปท. IMF และธนาคารโลก มีการจัดทำเมื่อมีผู้ขอใช้งาน โดยจะพิจารณาตามความจำเป็นและความเหมาะสม และจัดส่งตามวิธีที่สะดวก ตัวอย่างข้อมูล อาทิ ข้อมูลหนี้ต่างประเทศ จำแนกตามประเทศเจ้าหนี้ จำแนกตามหมวดธุรกิจ

⁶ การสำรวจสินเชื่อการค้าได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2548 อ่านความเป็นมาและวิธีการทางสถิติได้ในบทความทางเว็บไซต์ของ ธปท. “[การสำรวจสินเชื่อการค้า](#)”

www.bot.or.th/Thai/Statistics/Articles/Doc_Lib_statisticsHorizon/TradeCredit.pdf